

سنجش و بهینه سازی مسیرهای گردشگری با تکنیک VIKOR و AHP (مطالعه موردی: بافت قدیم شهر دزفول)^۱

الیاس مودت^{۱*}، میلاد ولی پور^۲

۱. استادیار گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول، دزفول، ایران

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول، دزفول، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۰/۲۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۸/۰۶

چکیده

گردشگری شهری اصطلاحی است که فعالیت‌های مختلف گردشگری را توصیف می‌کند که در آن شهر مقصد اصلی و مکان مورد نظر است. امروزه صنعت گردشگری به عنوان یکی از صنایع برتر به سرعت در حال رشد و توسعه است. در ایران با وجود منابع غنی و فرصت‌های گردشگری، توجه کمی به صنعت گردشگری می‌شود. از آن‌جا که توسعه پایدار به عنوان یک جریان ثابت از آن یاد می‌شود تغییرات اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی برای افزایش سطح بهزیستی محیط زیست از جامعه، که به دنبال وحدت در مسائل اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی و زیست محیطی است می‌باشد. توسعه پایدار، توسعه ای است که بتواند نیازهای نسل حاضر را بدون تخریب و یا آسیب رساندن به تامین نیازها و خواسته های نسل های آینده تامین نماید. بافت تاریخی دزفول از مهم ترین بخش های هویتی شهر محسوب می‌شود و پیدایش آن پیرو اطلاعات از ساختارهای اقلیمی و فرهنگی است. نواحی شهری که در گذشته مکانهای برجسته‌ای برای تولیدات بودند، امروزه به مراکز مصرف تبدیل شده اند. برای بسیاری از شهرها این تغییر نگرش به تاکید به روی صنعت گردشگری به عنوان موتور رشد اقتصادی منتهی و در نتیجه، احیای اجتماعی و کالبدی بافت قدیم شهری می‌شود. در واقع گردشگری پایدار شهری رویکردی جدید در احیای این فضاها است. بافت قدیم شهر دزفول، با در بر گرفتن بازار قدیم شهر و در بر گرفتن عناصر تاریخی، نه تنها به اقتصاد پایدار شهر کمک نکرده بلکه به عنوان یک بخش ناکارآمد شهر را از توسعه پایدار دور کرده، لذا در ماهیت تحقیق حاضر کاربردی و از نظر روش تحقیق (توصیفی-تحلیلی-کتابخانه‌ای-میدانی) است که از طریق تکنیک VIKOR و AHP به بررسی و شناخت عناصر گردشگری پایدار محله های ۲۸ گانه بافت شهر دزفول پرداخته شد و براساس میزان مطلوبیت، نارضایتی و شاخص ویکور به رتبه بندی نهایی برای محله های بافت کهن دزفول اقدام شد که هدف از این رتبه بندی شناسایی بهتر و دقیق تر محدوده مورد مطالعه برای سنجش و بهینه سازی مسیر گردشگری می باشد.

کلید واژه‌ها: بهینه سازی، مسیر گردشگری، تکنیک، بافت قدیم، دزفول.

^۱ این مقاله مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد تحت عنوان راهکارهای برنامه ریزی و طراحی شهری با رویکرد اقتصاد پایدار با تأکید بر گردشگری مدرن (نمونه موردی: بافت قدیم دزفول) به راهنمایی نگارنده اول رشته طراحی شهری گروه شهرسازی دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول است.

* نویسنده مسئول: mavedate@Jsu.ac.ir

ارجاع به این مقاله: مودت، الیاس و ولی پور، میلاد (۱۳۹۹). سنجش و بهینه سازی مسیرهای گردشگری با تکنیک VIKOR و AHP (مطالعه موردی: بافت قدیم شهر دزفول). نشریه مطالعات توسعه پایدار شهری و منطقه ای، دوره ۱، شماره ۱، صص ۲۲-۳۹.